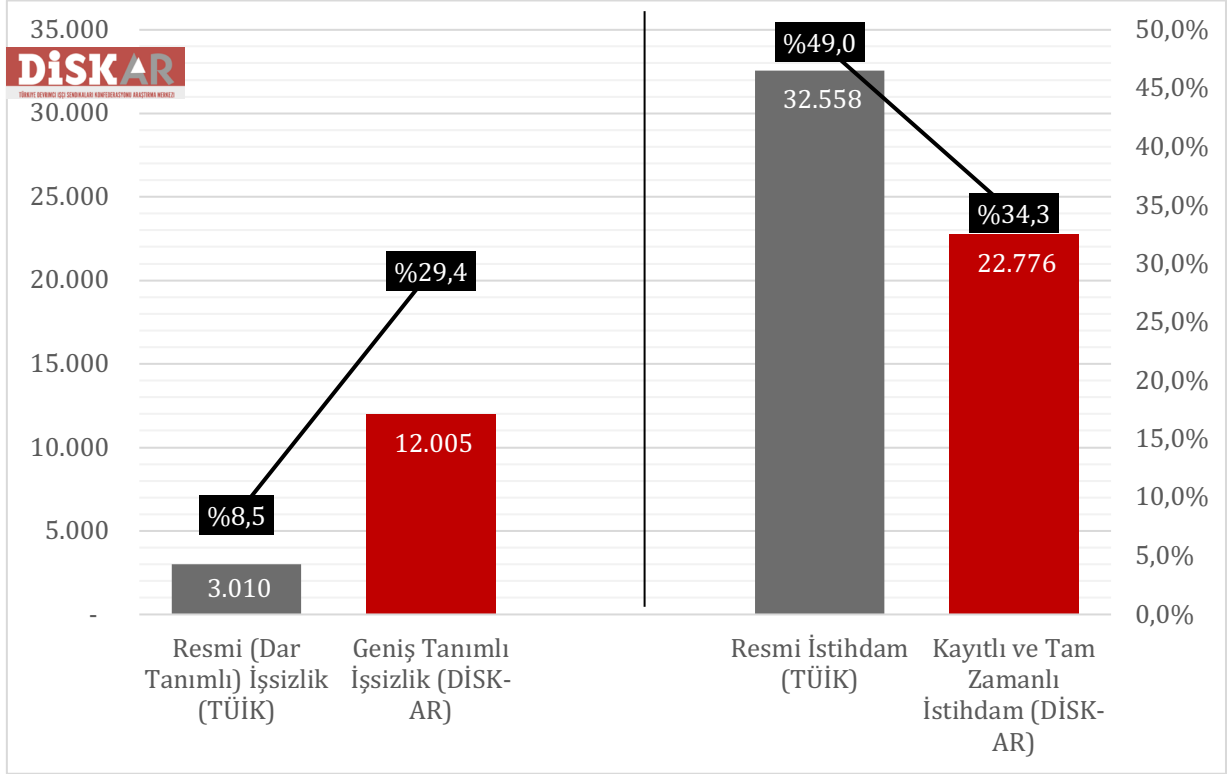

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ (2025 3. ÇEYREK)

**Çalışabilir 66,5 milyon kişinin sadece
22,8 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istihdamda!**
Geniş tanımlı işsiz sayısı 12 milyon!

Grafik 1: Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ve Oranları ile İstihdam Sayıları ve Oranları
(Bin) (Yüzde) (2025 3. Çeyrek)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2025 3. Çeyrek. DiSK-AR tarafından hesaplanmıştır. İstihdam verileri mevsim etkisinden arındırılmamış, işsizlik verileri ise arındırılmıştır.

- ☑ 2025 3. çeyreğinde resmi istihdam oranı yüzde 49 iken kayıtlı ve tam zamanlı istihdam (KATİ) oranı yüzde 34,3'te kaldı.
- ☑ Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 39,1!
- ☑ AKP gençlerde geniş tanımlı işsizlik oranını 11,5 puan artırdı!
- ☑ Gençlerde geniş tanımlı işsizlik ortalama yüzde 37,6 iken genç kadınlarda yüzde 48,9!

İSTİHDAMDA BUZDAĞININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: ÇALIŞABİLİR HER 100 KİŞİDEN SADECE 34'Ü KAYITLI VE TAM ZAMANLI İSTİHDAMDA (KATİ)

Kayıtlı ve Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) istihdamın niteliğini ortaya koymayı amaçlayan DİSK-AR tarafından oluşturulan bir ölçüttür. KATİ istihdam edilenlerin ne kadarının sigortalı ve tam zamanlı çalıştığını ortaya koymayı amaçlıyor. Böylece kayıtsız istihdam ile kısmi ve eksik istihdam dışında kalan tam zamanlı ve sigortalı olarak çalışanların sayısı ve oranı ortaya çıkıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) **2025 3. çeyrek (temmuz, ağustos, eylül) dönemine ait Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA)** sonuçları 18 Kasım 2025'te yayımlandı.

Bilindiği gibi TÜİK, Mart 2021'den beri aylık ve üç aylık verileri ayrı ayrı açıklıyor. Aylık veriler daha sınırlı iken üç aylık veriler daha geniş bir kapsama sahiptir. Öte yandan, çeyreklik verilerin üç ayı kapsıyor olması sebebiyle, çeyreklik yayımlanan işsizlik ve istihdam verileri, aylık verilerden farklılıklar göstermektedir. Üç aylık veriler aylık verileri geriden takip etmektedir.

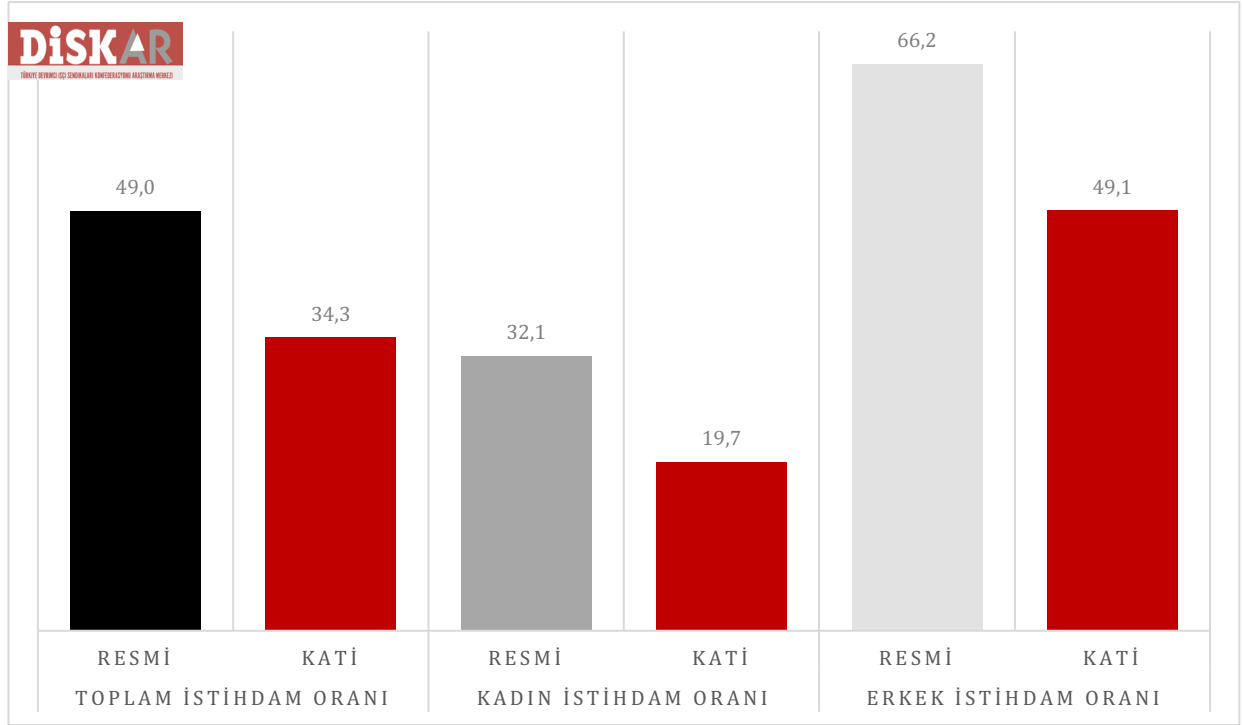
TÜİK'e göre mevsim etkisinden arındırılmış istihdam 2024 yılı 3. çeyrek ile 2025 yılı 3. çeyrek arasındaki bir yıllık dönemde 7 bin kişi azaldı. 2024 yılı 3. çeyreğinde 35 milyon 565 bin olarak açıklanan mevsim etkisinden arındırılmış istihdam edilenlerin sayısı 2025 yılı 3. çeyreğinde 32 milyon 558 bin olarak hesaplandı. 2025 3. çeyreğinde **mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı ise yüzde 49 olarak gerçekleşti**. Ancak TÜİK'in resmi istihdam verileri de tıpkı dar tanımlı işsizlik verileri gibi işgücü piyasasına ilişkin gerçeğin sadece sınırlı bir kısmını gösteriyor. İstihdam verileri tek başına istihdamın niteliği konusunda yeterli bilgi vermiyor. Bu nedenle alternatif işsizlik hesaplamaları yanında **alternatif istihdam hesaplamalarına** da ihtiyaç vardır.

DİSK-AR, TÜİK'in dar tanımlı işsizlik hesaplamasının yetersizliği nedeniyle 2010 yılından bu yana alternatif geniş tanımlı işsizlik hesaplaması yapıyor. DİSK-AR yıllardır yaptığı alternatif geniş tanımlı işsizlik hesaplamasının ardından alternatif istihdam hesaplamasına da başladı. **Kayıtlı ve Tam Zamanlı İstihdam (KATİ)** olarak adlandırdığımız alternatif istihdam hesaplamasının ilkinin "İşsizlik ve İstihdamın Görünümü-Haziran 2021" isimli raporda, 2021 ilk çeyreği için yayımlamıştık.¹

İşsizlik ve istihdam verileri bir bütün oluşturuyor. Sadece işsizliğe bakmak işgücü piyasalarından yaşanan gelişmeleri tam olarak anlamaya yetmiyor. Bilindiği gibi TÜİK düzenli olarak istihdam sayısını ve oranlarını açıklıyor. Ancak açıklanan istihdam oranlarının istihdamın niteliğine ilişkin yeterli bilgi vermekten oldukça uzaktır. Bu sebeple DİSK-AR istihdamın niteliğine göre bir ayrıma giderek yeni bir istihdam verisi hesaplamaya başladı. DİSK-AR'ın yeni hesaplamaya başladığı istihdam verisinin adı: **Kayıtlı ve Tam Zamanlı İstihdam (KATİ)**. KATİ tüm istihdamı değil kayıtlı ve tam zamanlı olarak çalışanların oranını ortaya koymaktadır.

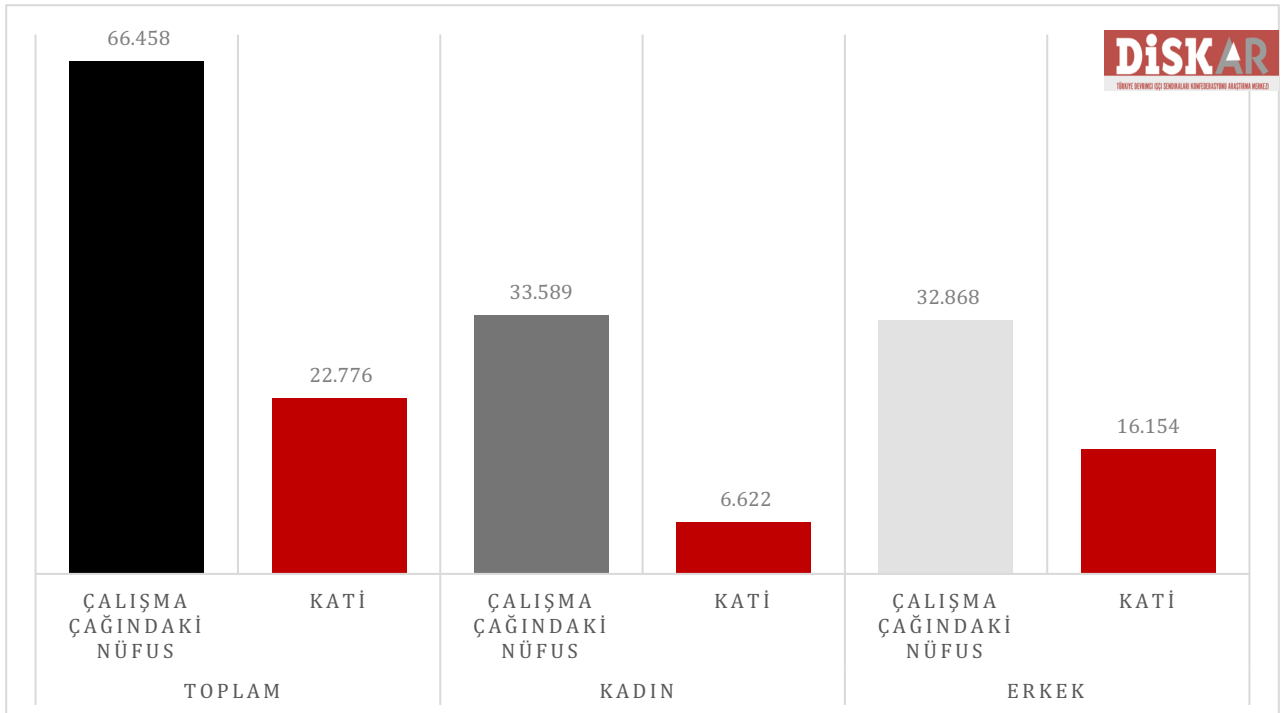
KATİ istihdamın ne kadarının sigortalı ve tam zamanlı çalıştığını ortaya koymayı amaçlıyor. Böylece kayıtsız istihdam ile kısmi ve eksik istihdam dışında kalan tam zamanlı ve sigortalı olarak çalışanların sayısı ve oranı ortaya çıkıyor. **KATİ oranı kayıtlı tam zamanlı istihdamın 15+ yaş kurumsal olmayan nüfusa bölünmesiyle hesaplanıyor.**

¹ DİSK-AR (2021), İşsizlik ve İstihdamın Görünümü-Haziran 2021, 10 Haziran 2021.
<http://arastirma.disk.org.tr/?p=6914> (Erişim: 17 Ağustos 2021).

Grafik 2: Resmi ve Kayıtlı-Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) Oranı (2025 3. Çeyrek) (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2025 3. Çeyrek. KATİ DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

TÜİK'in resmi istihdam oranı 2025 3. çeyrekte yüzde 49,2 olarak açıklanırken, DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden hareketle hesaplanan **Kayıtlı Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) oranı yüzde 34,3** olarak gerçekleşti. Kadınlarda resmi istihdam oranı yüzde 32,1 iken KATİ oranı yüzde 19,7 ve erkeklerde resmi istihdam oranı yüzde 66,2 olarak açıklanmışken KATİ oranı yüzde 49,1 olarak hesaplandı (Grafik 2).

Grafik 3: Aktif Nüfus (15+) ve Kayıtlı Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) (2025 3. Çeyrek) (Bin)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2025 3. Çeyrek. KATİ DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Böylece KATİ oranı resmi istihdam oranından genelde 14,7 puan, kadınlarda 12,4 ve erkeklerde ise 17,1 puan düşük olarak gerçekleşti.

DİSK-AR tarafından yapılan KATİ hesaplamasıyla çalışma çağındaki (15+ yaş) 66,5 milyon kişinin sadece 22,8 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istihdam (KATİ) kapsamında çalıştığı ortaya çıktı. Çalışma çağındaki 33,6 milyon kadının sadece 6,6 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istidamda (KATİ), çalışma çağındaki 32,9 milyon erkeğin ise 16,2 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istihdamda yer alıyor (Grafik 3). **Bu durum nispeten nitelikli istihdamın düşüklüğünü ortaya koyuyor.**

GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK İLE DAR TANIMLI İŞSİZLİK ARASINDAKİ MAKAS HIZLA AÇILIYOR!

TÜİK'e göre mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı bir önceki çeyreğe göre, 26 bin kişi azalarak 2025 3. çeyrekte 3 milyon 10 bin olarak gerçekleşti. DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden yararlanarak hesaplanan geniş tanımlı işsiz sayısı ise 2025 3. çeyrekte 12 milyon 5 bin olarak hesaplandı (Grafik 1). Böylece **2025 3. çeyrekte 9 milyonu aşkın kişi iş ararken ümidini kaybetti, iş aramayı bıraktı ya da kısmi zamanlı olup daha fazla çalışmak istediğini belirtti.**

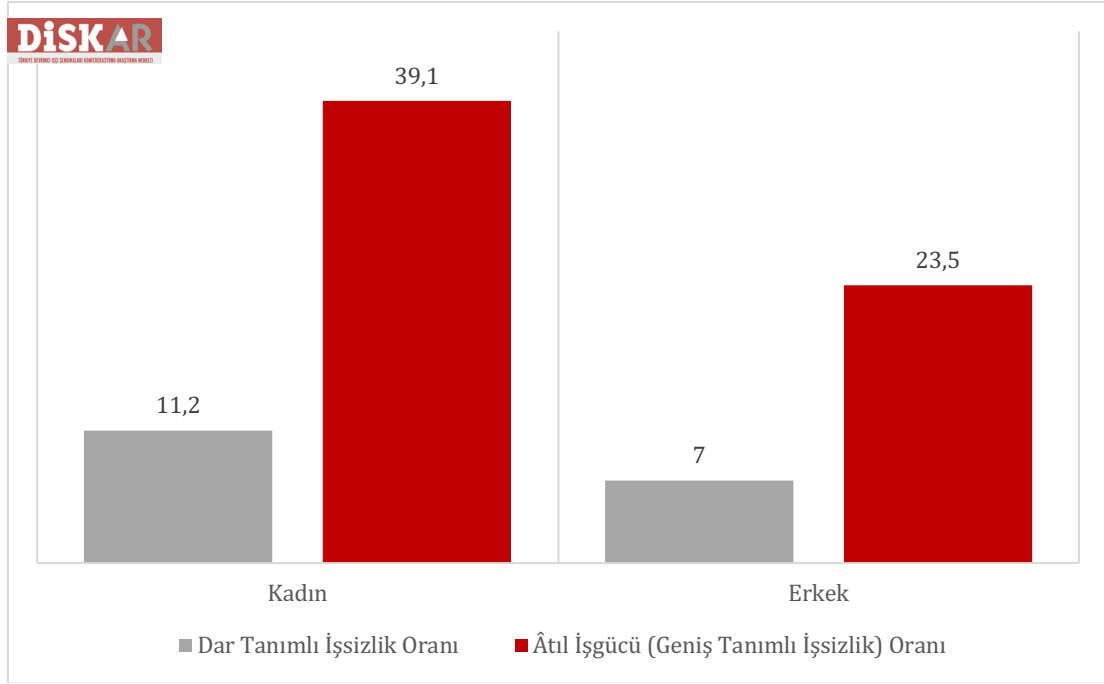
TÜİK tarafından 2025 3. çeyrekte yüzde 8,5 olarak açıklanan mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı bir önceki çeyreğe göre 0,1 puan azaldı. Mevsim etkisinden arındırılmış âtil işgücü (geniş tanımlı işsizlik) oranı ise 2025 yılı 3. çeyreğinde bir önceki yüzde 29,4 olarak açıklandı (Grafik 1). **Dar ve geniş tanımlı işsizlik oranları arasındaki fark 20,9 puan oldu.**

GENİŞ TANIMLI KADIN VE ERKEK İŞSİZLİĞİ ARASINDA 15,6 PUAN FARK!

TÜİK'in 2025 3. çeyrek üç aylık verilerine göre hem dar hem geniş tanımlı işsizliğin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kadınlarda işsizliğin çok daha yüksek olduğu görülüyor. 2025 3. çeyreğinde dar tanımlı işsizlik erkeklerde yüzde 7 ve kadınlarda ise yüzde 11,2 olarak açıklandı.

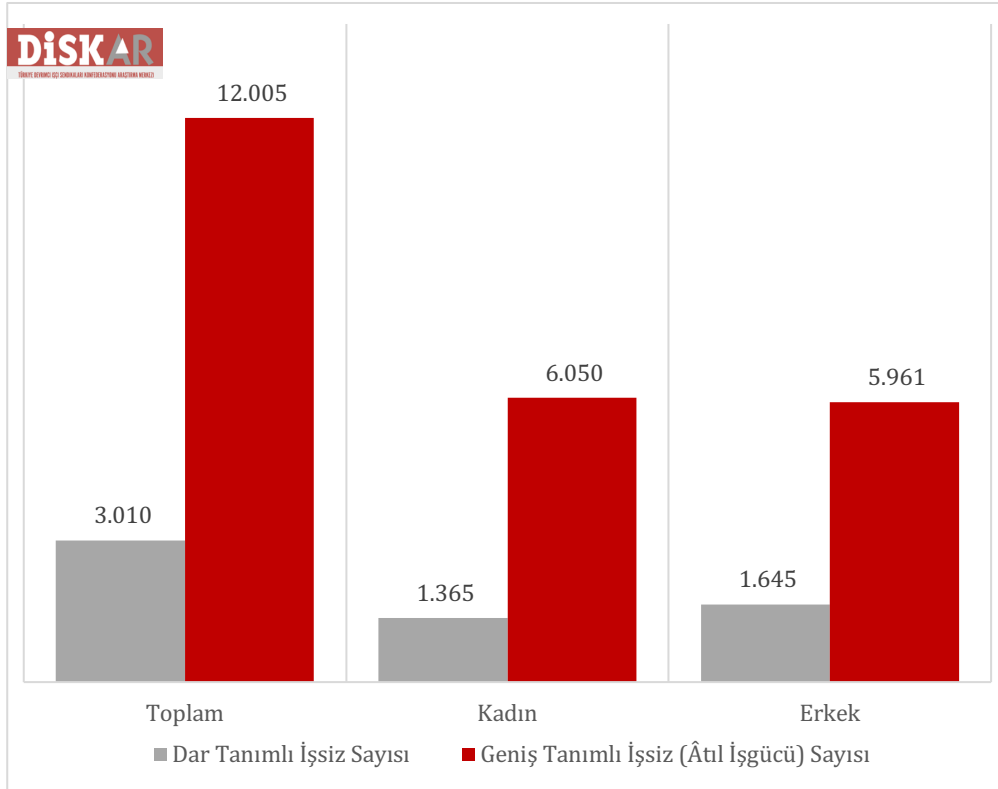
Geniş tanımlı işsizlik (âtil işgücü) oranı ise erkeklerde yüzde 23,5 ve kadınlarda yüzde 39,1 olarak gerçekleşti (Grafik 4).

Böylece kadınlarda dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerden 4,2 ve geniş tanımlı işsizlik oranı ise 15,6 puan yüksek seyrediyor.

Grafik 4: Cinsiyete Göre Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranları (2025 3. Çeyrek) (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2025 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

TÜİK tarafından 2025 yılı 3. çeyrekte dar tanımlı kadın işsizliği 1 milyon 365 bin ve erkek işsizliği ise 1 milyon 645 bin olarak açıklandı. TÜİK verilerinden yararlanarak hesapladığımız geniş tanımlı işsiz sayısı ise kadınlarda 6 milyon 50 bin ve erkeklerde ise 5 milyon 961 bin olarak gerçekleşti (Grafik 5).

Grafik 5: Cinsiyete Göre Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları (2025 3. Çeyrek) (Bin)

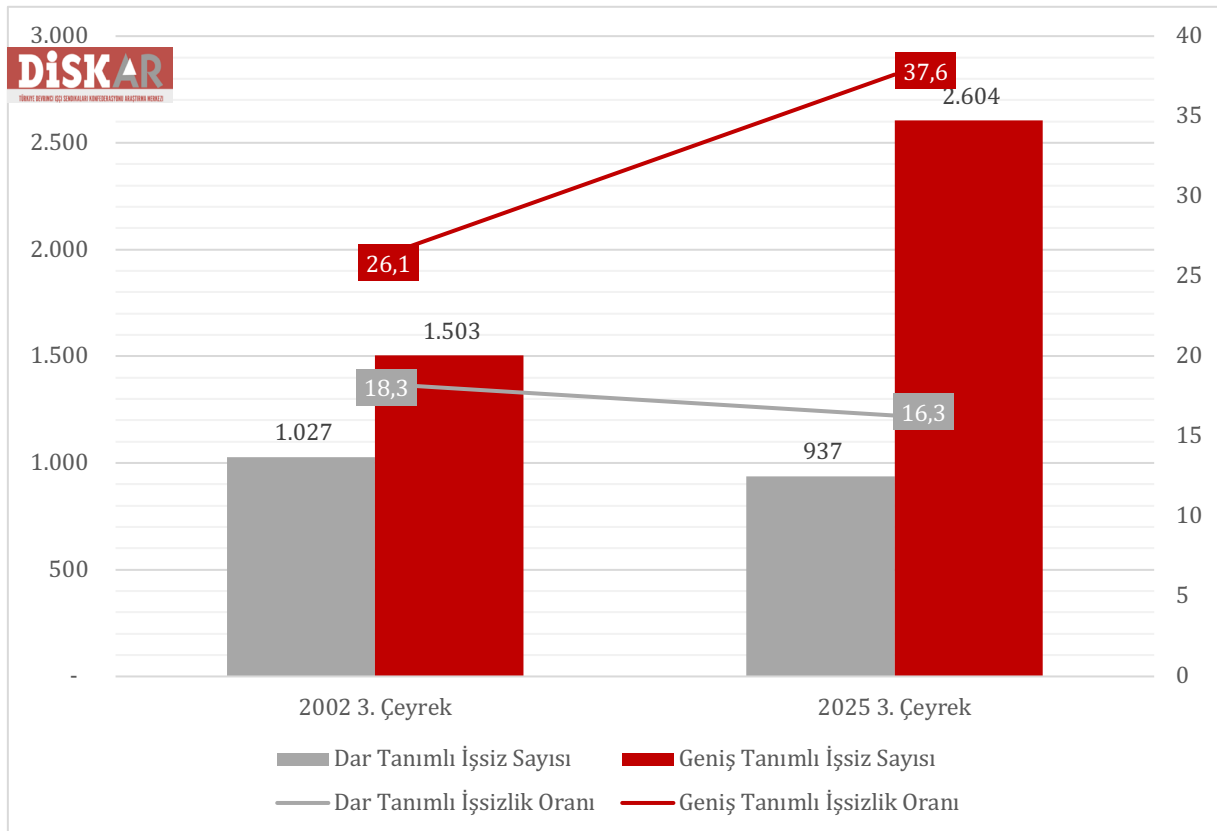
Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2025 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Kadın geniş tanımlı işsizliğinin dar tanımlı kadın işsizliğine göre yüksek olmasının en önemli sebebi kadınlar arasında zamana bağlı eksik istihdam edilenler ile ümitsizler, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ve iş arayıp işbaşı yapamayacak olanları içeren potansiyel işgücünün yüksekliğidir.

GENÇLERDE GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK ORANI GENELDE YÜZDE 37,6, GENÇ KADINLARDA YÜZDE 48,9!

Gençlerde işsizlik oranlarının genel işsizlik oranlarından daha yüksek seyrettiği biliniyor. Öte yandan AKP döneminde gençlerde işsizlik vahim bir hal aldı. AKP'nin iktidara geldiği 2002 3. çeyreğinden bu yana gençlerde geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 26'dan yüzde 37,6'ya yükseldi. AKP döneminde geniş tanımlı genç işsizliği 11,5 puan yükseldi. AKP döneminde gençler iş bulma ümidini kaybettiler ve iş aramaktan vazgeçtiler.

Grafik 6: 15-24 Yaş Arası Gençlerde Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ve İşsizlik Oranları (Bin) (Yüzde) (2002 3. Çeyrek-2025 3. Çeyrek)

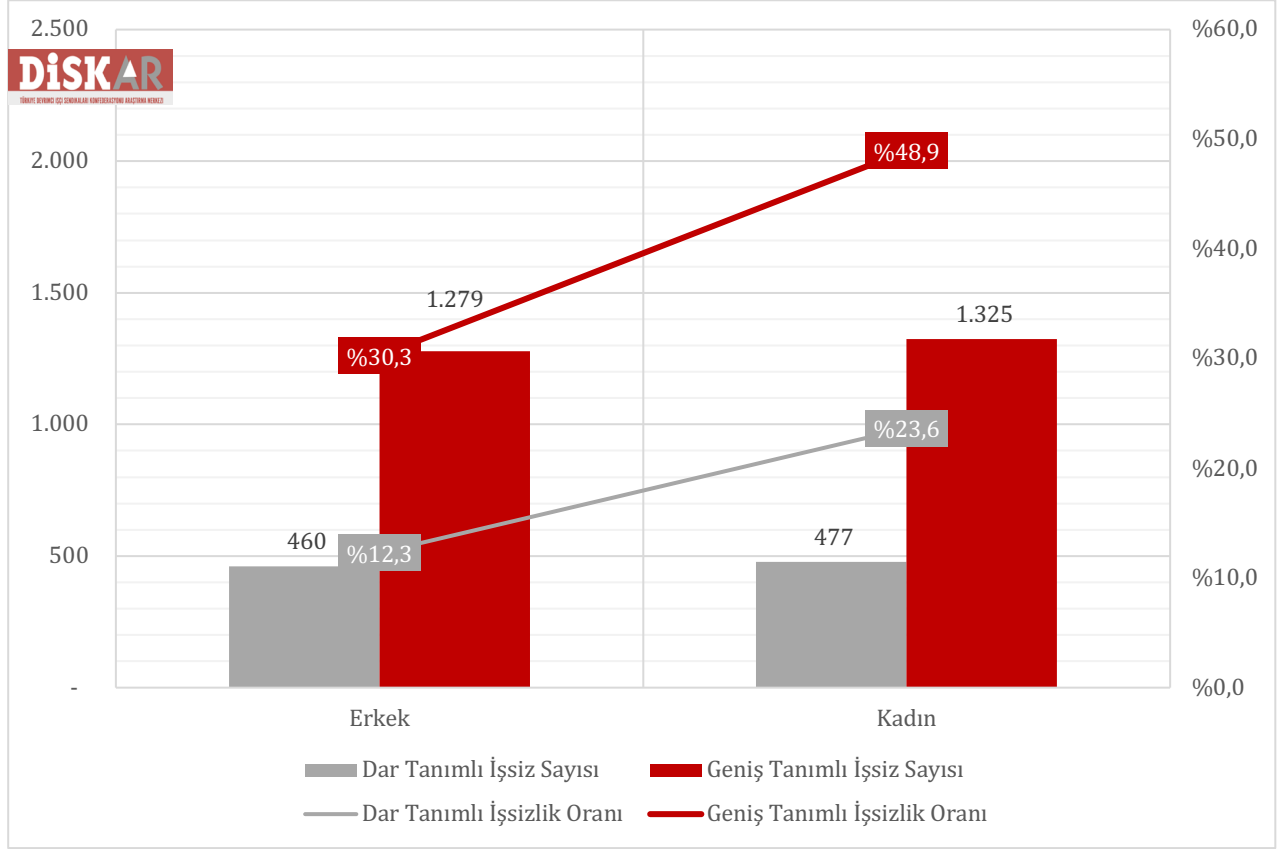
Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2025 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.
Not: Veriler mevsim etkisinden arındırılmamıştır. TÜİK Biruni veri tabanından çekilmiştir.

AKP'nin iktidara geldiği 2002 3. çeyreğinde gençlerde dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 18,3 ve geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 26,1 idi. Gençlerde dar ve geniş tanımlı işsizlik arasındaki puan farkı 7,8'di. 2025 3. çeyreğinde ise gençlerde dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 16,3 olarak açıklandı. TÜİK verilerinden yararlanarak hesapladığımız 15-24 yaş arası genç nüfusta geniş tanımlı işsizlik oranı ise 2025 3. çeyreğinde yüzde 37,6 olarak gerçekleşti (Grafik 6). **Geniş tanımlı genç işsizliği dar tanımlı genç işsizliğinden 21,3 puan fazladır.**

Genç kadınlarda geniş tanımlı işsizlik ise daha yüksek oranda seyretmeye devam ediyor. 2025 3. çeyreğinde 15-24 yaş arası erkeklerde dar tanımlı işsizlik yüzde 12,3 ve geniş tanımlı

İşsizlik yüzde 30,3 olarak hesaplanırken, **15-24 yaş arası genç kadınlarda ise dar tanımlı işsizlik yüzde 23,6, geniş tanımlı işsizlik yüzde 48,9 olarak hesaplandı** (Grafik 7).

Grafik 7: 15-24 Yaş Arası Gençlerde Cinsiyete Göre Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ve İşsizlik Oranları (Bin) (Yüzde) (2025 3. Çeyrek)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2025 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır. TÜİK Biruni veri tabanından çekilmiştir. Veriler mevsim etkisinden arındırılmamıştır.